

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12
Pe o lună . . . 2
Anul de Dubluceni
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.
Anul de zi pentru Ro-
mania și strălucitate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

» Pentru cultivarea cea de comun a Poporului trebuie prin școli aieve să se aibă așa îngrijire, ca în părțile țării, unde e împopulația amestecată, și ceice sunt mai puțini, să poată învăța în limba sa. Pentru povățuirea bisericească se va îngriji fieștecăre biserică sau societate mărturisitoare. Statul sau împărăția va avea priveghierea cea mai înaltă peste școli și treaba creșterii.

» Fieștecărele poate slobod descoperi părerea sa prin cuvânt, scrisoare, tipariu sau prin icoane.

» Cetățenii statului austriesc au dreptul a se adună și a alcătui societate.

Fracisc Iosif I.

(In manifestul cu data Olmütz 20 Februarie 4 Martie 1849).

MIȘCAREA DE BOICOT.

In sfârșit așa se vede că veșnicile provocări și afșări ale politicii maghiare vor putea să-și dea seamă și de un efect pozitiv: vor sili întreg neamul românesc să se organizeze împotriva primejdiei constante ce îl amenință din partea ei.

Pân'acum lupta se da între noi, românii d'aici și guvernele ungurești, eră o ceartă așa zicând familiară în care rolul nostru eră mai mult osândit la tăcere și răbdare.

Aceasta nu numai din partea celor ce ne brutalizau ci și a celor cari erau de un sânge cu noi.

Cuvintele marelui Ion Brătianu că fratele n'are dreptul să s'amestece în menajul sorei sale când ea este măritată a fost politica pe care statul român a păzit-o, față de cearta aceasta, cu rigoare desigur exagerată.

Tot Ion Brătianu a spus-o însă că dacă soțul sorei sale, cumnatul ungar, ar merge până a o maltrata cu brutalitate, a ridica cuțitul asupra-i, are dreptul atunci a sări în apărarea ei, pentru că ea e dintr'un sânge nobil.

Se pare că în virtutea acestui drept vin acum frații noștri din România în apărarea noastră. De săptămâni de zile, de când la țipetul nostru, a tresărit țara întreagă și dela un capăt al ei până la celalalt în șgomotoase meetinguri și-a ridicat cuvântul împotriva atentatului ce se săvârșise atunci împotriva noastră prin proiectul de lege al reformei electorale. Se credea însă că mișcarea se va opri la acest protest platonice pe care asupritorii noștri l-au mai auzit dar care în definitiv lor nu le prea putea strica, precum nouă nu ne prea putea ajuta mult.

Nu a fost așa însă. Au trecut săptămâni de zile și mișcarea din România nu numai că nu s'a potolit, n'a dat îndărăt, ci dimpotrivă a dat înainte și este mereu în creștere. Meetingurile se țin lanț și dispozițiunea generală a spiritelor este tot mai hotărâtă, mai războinică. Nu mai e vorba de o agitație trecătoare, ci de o mișcare cu cauze adânci, cari cuprind în valuri tot mai largi întreaga populație a țării.

In stadiul ei actual mișcarea a și ajuns la ceva concret. Hotărârea pe care am comunicat-o ieri, a marilor proprietari din clubul »Ialomija«, cari boicotează produsele austro-ungare și se spune hotărât, mai ales cele ungare, este menită să aibă mari urmări. Întăiu pentru că mișcarea a nimerit locul unde să lovească, locul unde adversarul este mai sensibil: buzunarul. A doua, pentru că miș-

care crescând lovitura va fi într'adevăr dureroasă: *la milioane multe s'ar ridica pagubele pieței ungurești.* Firma Nicolae Fehér & Comp, de pildă sub care se ascunde însuș statul unguresc și care are sucursale în toate orașele românești prevede ea aproape toată țara cu mașini și instrumente agricole. Va să zică statul, guvernul unguresc, pune în forma aceasta la contribuție, și pe frații noștri din România cu milioane, cari serveau spre asuprirea noastră. Iar că firma aceasta de ce sentimente este inspirată față de noi, este destul să amintim un caz. Una dintre sucursalele ei dintr'un oraș de provincie a României s'a abonat la »Tribuna«. La sfârșitul anului, când sucursala și a trimis socotelile la Budapesta, i-s'a dificultat suma pentru abonamentul la »Tribuna« și nu numai că l-au obligat pe șeful casei să restituie suma abonamentului dar i-a interzis, ca să mai primească, »Tribuna« în sucursală. Omul ni-a retrimis apoi foaia, scrizându-se că îl oprește guvernul unguresc de a o mai primi. Va să zică pe față se brusca în mod ordinar sentimentele românești.

Să se isprăvească cel puțin aceasta, să nu îngrășăm cu banii noștri pe cei mai vajnici dușmani ai noștri. Și nu numai în Țară ci și la noi românii d'aici ar trebui să se pornească această mișcare de boicot. Nu ar fi greu, după fiecare ținut, să recunoaștem pe cei ce merită ori nu sprijinul nostru, și mai ales pe cei ce merită pe deplin înconjurul nostru. Ar fi cea mai splendidă formă de organizare aceasta. Ni-am creia iute prieteni și mai ales ar răsări ca din pământ în scurt timp negustori și industriași români. Căci, tot în zădar, una dintre pricinile mari că nu dăm pe acest teren înainte este că înainte de toate nu ne sprijinim noi români unii pe alții.

Răspunsul României la legea electorală alui Andrássy este deci *mobilizarea pe teren economic, boicotul.* Dacă România, mișcarea de acolo, va ști să-l facă să triumfe, să-l ducă la îndeplinire, în trei patru ani a câștigat atâta, cât ar fi câștigat într'un război cu Ungaria, din care aceasta ar fi ieșit bătută. În fiecare an numai 50 de milioane să sustragă pieței ungurești, în 3—4 ani echivalează aceasta cu cheltuielile unui război pierdut. Guvernul unguresc poate nu și-a adus aminte de posibilitatea unei mobilizări de felul acesta a României, căci știm că de armele ei, așa zice, n'are teamă.

Târziu, dar totuși a venit dar și vremea aceasta să vedem angajat întreg neamul românesc la lupta care i-se impune din par-

tea politice agresive panmaghiare. Devine chestia aceasta, care până aci eră numai a noastră, o chestie de prima ordine a întreg neamului românesc, căci nicăiri, elementul românesc nu este acum mai asuprit, mai primejdut ca în țara ungurească. Nici în Basarabia, nici în Macedonia ca să nu mai vorbim de Bucovina, unde este recunoscut, nu i-se tăgăduiește azi, ca în Ungaria, dreptul la existență. E deci numai firesc ca frații de pretutindeni să se gândească azi la noi, căci ori unde am trăi, suntem frați și e firesc să ne doară unii de alții.

» Cel ce seamănă vifor, seceră furtună » zice proverbul.

Guvernul unguresc seceră și el ce a sămănat.

Darea progresivă. Comisia financiară a Dietei a ținut ieri ședință și a discutat proiectul prin care ministrul de finanțe Wekerle tinde la reforme financiare însemnate și anume ștergerea dării suplimentare generale pe venit și introducerea dării progresive. Mai mulți membrii ai comisiei între cari contele Teleky Arvéd și Földes Béla și-au exprimat îngrijorarea că noua reformă prea va îngreună pe marii proprietari (sărmanii!). Wekerle a dat însă lămuririle necesare și a căutat să asigure că din contra, marile moșii vor fi ușurate (fiind și el mare proprietar!). In tot cazul reforma trebuie tăcută, fiind în programul actualului guvern.

Dar sufragiul universal nu eră în program?

Audiența baronului de Aehrenthal. Majestatea Sa a primit ieri la Schönbrunn în audiență particulară pe ministrul de externe, baronul de Aehrenthal. Audiența a durat peste două ore.

Situația parlamentară în Austria. Dela proclamarea staturului în Praga situația cabinetului Bienerth s'a agravat mereu. Ieri circula pe culoare știri despre o apropiată dizolvare a camerei. Știrile acestea se par a fi fost răspândite de deputații cehi, cari pretind cu stăruință extremă ridicarea staturului. Cehii vor zădărnici activitatea parlamentară dacă nu li-se va implini acest postulat. Germanii judecă mai trandafriu situația. Ei zic, că discuția provizoriului bugetar a stărnit în totdeauna greutăți, după cum arată și experiența. Aseară au ținut întruniri toate partidele pentru a-și preciza atitudinea față de provizoriul bugetar. Zilele apropiate probabil se va ridica și staturul.

»Hazafiság«-ul, așa se vede, se manifestă la compatrioții noștri maghiari îndeosebi când vorba e de a se năpusti asupra noastră, de a câștiga lauri — ieftini. Când e rândul la jertfă, treaba merge greu.

Asta o spune „Aradi Közlöny“ de azi, care în articol de fond după ce arată că s'a emis ideea să se cumpere pământul dintre cetate și Aradul-nou locul de execuție a „celor 13“ martiri dela 1849, se plânge că patrioții nu prea se îmbulzesc să dea obolul pentru a se aduna banii necesari.

Scrie anume :

„Din darea hazafiság“-ului (a patriotismului) trebuie să căutăm acoperiri pentru cumpărare. Darea asta până azi nu are cens. Într-o privință darea asta este însă ciudată. E progresivă în — jos! Nu e așa, că : cu cât este cineva mai bogat, cu atât să plătească mai mult pentru scopuri patriotice. Ci invers. Cei mai de sus nu plătesc nimica, de regulă. Cei ce urmează după ei, dau ceva și așa cu cât mergem mai în jos cu atât e mai mare proporția de dare patriotică. Mai mult plătesc cei de tot săraci. În ce privește darea patriotică, ei sunt viriliștii.“

Pentru că în sărăcia lor de duh ei cred în toate frasele sfârșitoare patriotice ale lui Barabás, care a făcut să fie ales președinte al comitetului de cumpărare a „pământului sfințit“, dar bani, om cu venituri bune fiind, nu se istovește să dea, lăsând, din pur patriotism și simț de dreptate, ca în chestii patriotice viriliști s'ajungă — cei săraci.

Cel puțin măgăierea asta s'o aibă, ca cei bogați au ei alte plăceri.

Panamaua certificatelor. Contele Apponyi, ministrul de culte și instrucțiune publică a adus ieri la cunoștința consiliului municipal al Budapestei, că fiind vinovați în chestia panamalei certificatelor școlare, a destituit pe Dr. Kovács György, inspector școlar în Budapesta și pe Kremkó Géza, subinspector școlar în Sibiu iar contra profesorilor Dr. Stark Andor și Tagányi Andor a ordonat anchetă.

Toți acești »oameni de școală« se distin-

seseră până acum ca mari patrioți și energici combatanți pentru — ideile!... În realitate fuseseră niște pungăși ordinari.

50 milioane pentru anexare.

Știri senzaționale ne sosesc din Budapesta. Acolo s'a primit adică — și guvernul nu desminte — că între ambasadorul austro-ungar Palavicini și între marele vizir al Turciei s'a ajuns la un aranjament în ce privește anexarea Bosniei și Herțegovinei. Turcia e dispusă să recunoască anexarea, în schimb Austro-Ungaria va da însă Turciei o despăgubire de 50 milioane coroane.

Contele Palavicini l-a vizitat pe marele vizir acasă și acolo i-a înmănat nota diplomatică a guvernului său.

»Times« dă în același timp știrea că Austro-Ungaria a oferit Turciei înlensiri financiare și în ce privește linia ferată din sandjac.

Iar »Figaro« are știrea că peste tot, Austro-Ungaria e dispusă a rezolvă pașnic chestiile internaționale și a primit proiectul de rezolvare întocmit și primit de Rusia, Franța și Anglita, așa că nu sunt temeri de vre-o conflagrațiune internațională.

În ce privește boicotul otoman, guvernul turcesc în consiliul de miniștri ținut ieri a hotărât să oprească oficiile de vamă să ia și ele parte la boicot.

Știm dar, tocmai din știrea aceasta, ceea ce înainte nu știam boicotul contra mărfurilor austro ungare se făcea și cu ajutorul oficiilor de vamă.

Iar până ce ordinul consiliului de miniștri va sosi prin porturile turcești, o să mai treacă vreme multă, așa că mărfurile austro-ungare vor mai sta nedescărcate destulă vreme. Am văzut apoi, că hamalii sunt destui de isteți și decizi să facă boicotul și singuri. Pe subt mână în tot cazul sunt ajutați.

E cert deci, că anexarea Bosniei și Herțegovinei va costa pe Austro-Ungaria multe

milioane, nemai vorbind de cheltuiala enormă împreună cu așa zisele »întregiri de trupe în provinciile anexate.

Darul de jubileu, ce Aehrenthal a făcut în Sale, costă deci sume enorme.

Aniversara unirei principatelor române.

Un apel al asociației pentru înaintarea și răspândirea științelor.

Congresul și expoziția dela Focșani. — O expoziție locală. — Progresele noastre în ultimii 50 de ani.

Acest apel se adresează românilor de orișunde, Asociațiunea fiind o instituție a neamului și nu numai a țării românești.

Asociațiunea română pentru înaintarea și răspândirea științelor, este o instituție cu caracter cultural, economic și național. Ea a fost creată în 1903 și a inaugurat activitatea sa, prin congresul dela Iași, din același an. S'a ales atunci Iași deoarece în acest oraș se crease, la 1833, cea mai veche societate culturală română : societate medicilor și naturaliştilor din Moldova, care există și astăzi.

Dela acea dată Asociațiunea a mai ținut întruniri sale în București la 1903, când, sub auspiciile ei a avut loc și expozițiunea de pe splaiul General Magheru Nr. 2. În urmă, la 1904, ea s'a întrunit la Craiova ; în 1905, s'a ținut congresul la Constanța, iar la 1906, congresul a avut loc din nou în București, cu ocaziunea marelui manifestări culturale, economice și naționale, care a fost expozițiunea generală română din 1906 întocmită cu prilejul serbării de 40 de ani de domniea M. S. regelui Carol I.

La anul, în toamna anului 1909, se va ține viitorul congres, în orașul Focșani, între 20—25 Septembrie.

De astădată orașul Focșani eră locul indicat pentru întrunirea ei și acest congres va avea o însemnătate specială de oarece, în 1909 se împlinesc 50 de ani dela unirea țării surori : Moldova și Muntenia.

Copiii din 1859, sunt astăzi bătrâni țării ; mamele principatelor dela acea dată au dat naștere multor copii români ; mulți din vrednici patrioți dela 1856—1859, din fclrice, mai trăiesc încă ; poporul puțin cult, aflat atunci sub suzeranitate turcească, este incontestabil mult mai cult, mai

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Iosif Vulcan.

Viața și activitatea lui.

(Urmare).

Oricine își poate face ideile despre starea culturală a românilor ungureni din anii 60 al veacului trecut, dacă va cugetă la lipsa cea mare de școale și la mica și neînsemnata noastră literatură din acel timp.

Lucrările beletristice apărute în volum se restrângeau la un Almanah (Zorile Bihorului), la 2—3 volume de poezii, iar cele din Ardeal, chiar și ziarele erau atât de latinizate, încât numai acela le pricepeau cari știau limba latină. Dar femeile? Femeile n'aveau nici cărți de rugăciuni măcar, ci mergeau la biserică cu Clasloul : și educația popoarelor se începe cu educarea femeii. Gândul acesta l-a condus pe Iosif Vulcan, când în 1865 demisionând dela »Aurora Română« (când apol părintele Miculescu a ajuns de multe ori pe paginile »Umoristului«) în 1 Mai st. v. înființează »Familia«, foale enciclopedică și beletristică dedicată familiilor și în primul rând femeilor române. Lozinca acesteia a fost : dezvoltarea și lăfirea culturii naționale. A avut chiemarea, să fie școala intelectualilor români, să fie însuflețirea femeilor române, ca prin ele să se înceapă cu mai mult succes opul mântuirii noastre. Și școala aceasta a durat 42 de ani.

A deschide și a da viață unei reviste într'un timp, când românii abia aveau o clasă inteligentă, a îndură toate greutățile și năcazurile împreunate

cu redactarea, a suferi criticele celor chemați și nechemăți, a te lupta cu trup cu suflet împotriva proverbialei nepăsări naționale și a purta totdeauna cu mândrie steagul mândru al mergerii înainte sunt fapte, pe cari numai o minte trează, o inimă mare și o voință de fier le poate suportă. Și aceasta a făcut-o Iosif Vulcan. Noi astăzi abia ne putem lăchiplui, ce a fost »Familia« pentru societatea română de pe vremuri. A fost raza, care a luminat credinței noastre, a fost focul, la care s'au încălzit atâtea și atâtea inimi românești, a fost binefăcătoarea vetrelor române, a fost bucuria alor mii de suflete, a fost revista, care a dus la noi greul începutului ; și cu toate scăderile ce le a avut merită adâncă recunoștință și din partea noastră și din partea istoriei literaturii. Ea a scris câte ceva pentru fiecare membru al familiei, pentru tineri și pentru cei în vrâstă, pentru bărbați și pentru femei.

Redactorul »Familiei« și-a dat toate puterile și a făcut tot posibilul, ca să adune în jurul revistei sale pe aleșii condelului de pe acele vremuri. Și a urmat munca aceasta ani de-a rândul urmărind fără preget un scop mare și sfânt. Scopul acesta în mare parte l-a și realizat, căci în revista »Familia« s'a publicat zeci de ani de-arândul aproape tot ce a produs genul românesc aici la noi și în parte și la cel de dincolo. În cele 42 volume mai stă săpată poezia română, proza frumoasă, impresiile și duișile rupte din firul vremii, scrutări filologice, portretele și aprecierile bărbaților mari, români și streini, recenzii și multe dări de seamă, traduceri din autori celebri streini, multe știri din țară și din străinătate, astfel, că urmărind număr de număr scrisul acestei reviste

ni-se desfășoară înaintea gândului întreaga viață culturală a românilor dela anii 70 al veacului trecut până în timpul mai nou. Deja în numărul al doilea se începe chestia ortografiei, chestie pentru care s'au luptat învățații noștri zeci de ani întregi. »Familia« a lucrat mult pentru înaintarea limbii literare și a dat loc celor chemați să-și dea părerile asupra multor chestiuni de mare importanță în viața noastră socială și culturală. Poeții tineri au aflat în Iosif Vulcan un părintor și sprijinitor, care le publică operele în începutului nesigur, recomandându-i totdeauna atențiunii și bunăvoinței cetitorilor.

Primul colaborator al »Familiei« a fost Iulian Grozescu, apoi un șir întreg de scriitori tineri s'au grupat în jurul ei, de cari însă istoria literaturii nu vrea să știe. Ioniță Bădescu, Vasile Ranta Buticescu, Gheorghe Tăut, »cel mai genial poet tânăr« de atunci : Haralamb Grandea, apoi Aron Densușan și Ioan Lăpădat, aici s'au cunoscut cu cetitorii români. Iar Bariț, Cipariu, Papir Ilarian și Bolintinean, pe lângă aceștia Hașdeu Ureche, Tocilescu și alți coetani ai acestora au fost acela, cari totdeauna ridicau nivelul acestor reviste. »Familia« l-a introdus în literatură pe Eminescu cu »Amorul unei marmore (1866)«. Vulcan l-a romanizat numele, iar mai târziu, în 1883, dela »Familia« a primit cel dintâiu onorificență pentru scrierile sale. A fost dar ocrotitoare talențelor tinere și a sărbătorit și a plăns cu înțelegere neamul românesc.

Redactorul Iosif Vulcan încă își are partea sa în conștiința »Familiei«. El scrie »Revista socială« și »Conversarea cu cetitoarele«, când cu veselie inimei sale nu odată a cauzat momente

ber, mai fericit de sine stătător și conștient de misiunea sa.

Unirei a două țări surori, urmează în prezent, unirea sufletească a neamului întreg. El nu poate deci, la aceasta dată, să nu caute un moment nepol.

De acolo va putea el căpăta experiența trecutului și din faptele inimoase dela 1821, 1848 și cu deosebire din cele petrecute între 1856 și 1859, românii vor putea să și crotască mai sigur unele hotărâți și demnă, prielnică unității culturale a neamului și întărirea regatului român.

Științele sunt la baza fericirii și puterii popoarelor. Ele, nume, le asigură viitorul și rostul, în lume, în mod nelndoleinic.

Armata, poporul armat clar, în prezent și viitor, numai atât vor prețui cât vor valora starea lor culturală și puterea lor economică.

Iată de ce la orice năzuință făcută la noi pe ște culturale și economice, inimile caută să se încălzească și orice judecată românească să se naște, deoarece am ajuns timpul, când mai mult a ori în ce altă împrejurare, trebuie să ne îndreptăm, odată, că numai într'acolo ne este căparea și isbânda.

Congresul Asociațiunii române pentru înaintarea și răspândirea științelor urmărește în prima linie acest scop și iată de ce ducându-ne la Focșani și dându-ne:

...mână cu mână

Cei cu inimă română!...

Vom contribui de astădată la o lucrare sănătosă.

Iată ce urmărește Asociațiunea!

Pe acest tărâm nimeni în lume nu poate a ne pri de a lucra pentru înălțarea neamului, uniți și cuget și voință.

La Focșani dar, și pentru a răspunde scopului urmărind, facem cunoscut prin această tuturor celor ce voiesc și pot, precum și multora ce tremie să poată și să voiască, să se pregătească în vreme ce studii și memorii, să pregătească crotări noi, sau să rezume pe cele ce le au în ars, și toți să aducă acolo lucrările ce au dat lumină.

Un congres de această natură și care se ține ai ales după 50 de ani dela un fapt istoric, lăd de hotărâtor pentru neamul românesc, trebuie să fie un fel de examen public, dovadă ce trebuie să facem despre bunul nostru mers și despre cele ce trebuie să urmeze pe viitor, față cu noi înșine și față de aite neamuri, din jalul nostru, pe care trebuie să le convingem de nea noastră vrednicie.

În cătute cetitorilor »Familiei«. De altădată iară blând și serios le vorbește despre chemarea lor, despre rolul lor în viața casnică și lelegă la suflet dăruințele lor de filice române. S'a scris mult în revista aceasta despre educațiune, despre virtuțile emești, despre femeile romane și despre cele în evul mediu, ca cetitorile să vadă cât de mult poate face o femeie în viață. Și într'un timp relativ foarte scurt, de 10—12 ani, femeile române înflințeză reunituri cu diferite scopuri frumose, cunosce lumea și literatura română; au văzut lumina cea adevărată și au primit-o. În »Familia« și-a publicat Iosif Vulcan poeziile și scrierile sale în proză, începând cu »Biografia unui arbore«, continuând cu nuvele, romane și schițe de călătorie. Căci Iosif Vulcan a călătorit mult și prin țara sa și prin țări străine și oate pășaniile, plăcerile și răscăzurile, impresiile și experiențele câștigate și le-a împărtășit cu cetitorii »Familiei«. S'a simțit deosebit de fericit în călătoria făcută prin România. »Indeșert m'aș încercă — zice el — să descriu simțemintele mele în momentele acele, când treceam pe lângă ruinele punții lui Traian; orice descriere n'ar fi decât o slabă ogîndă a celor petrecute în inima mea — simțeminte, care ni sunt comune tuturor românilor«. Mai departe: »Mă uitam cu plăcere la aceste lucruri și inima-mi simțea o bucurie nepută călătorind pe pământul României«. Ajunge la Călugăreni și aducându-și aminte de trecutul plin de mărire se roagă:

O, Doamne Atotputernic, mai dă-ne un Mihail! »Familia« a publicat toate agendele »Societății pentru fond de teatru român«, conferințele și discursurile, ce le-a rostit prin țară cu ocaziunea

Comitetul Asociațiunii, conform statutelor acestuia, a hotărât prin un proces verbal următoarele:

„Se decide ca, cu această ocaziune, să se facă o expozițiune locală și pe lângă alte chestiuni generale și speciale ce se vor trata cu această ocaziune, să se însărcineze anumite persoane cu ținerea câtor-va conferințe publice relative la chestiuni ce interesează mai direct localitatea.

„Cu ocaziunea deschiderii congresului se vor mai ține încă trei conferințe, cu următoarele subiecte:

1. Unirea țărilor.
2. Domnia lui Cuza-Vodă.
3. Progresele făcute de acești 50 de ani, din punctul de vedere cultural, național și economic.

S'a decis de asemenea următoarele, prevăzute în adresa către autoritățile locale.

„Având însă în vedere și caracterul special al acestei serbări și ținând să se reamintească totodată și cele petrecute în preajma anului 1859 și să se cinstească, și cu această ocaziune, memoria marilor patrioți cari au contribuit la acel important act, ținem a vă ruga ca în construcțiunea ce urmează să destinați expozițiunii, să rezervați un loc cam de 100 m. p. în partea centrală a construcției, în care va expune, ori cine va voi și de unde va fi, obiecte relative la acea memorabilă dată, ca: documente, fotografii, autografe sau aite obiecte cari vor putea pune în vedere actul unirei sau comemorarea patrioților ce l-au săvârșit.“

Românii trebuie să se afirme pe calea științelor și să ia parte în mod nelndoios în avântul mișcării pe toate direcțiunile altor neamuri. Aceasta e o datorie de onoare, nu numai către omenirea din care facem parte, dar mai mult încă e sfântă datorie de împlinit, față cu neamul nostru chiar și pentru asigurarea existenței sale în viitor.

Măcând numai cu rost, adică cu pricepere, grație mijloacelor pe cari știința modernă ni le pune la dispozițiune, lucrînd fără preget, în orice direcțiune prielnică nouă, vom putea să ne emancipăm și economisim, fără care emanciparea politică e iluzorie.

Nu mai pînnd în valoarea lor absolută calitățile mari ale neamului nostru și avuțiile pământului binecuvîntat de Dumnezeu pe care trăim, vom putea să devenim mai tari, iar România mai sigură de ziua de mîine și cu rost în ale mersului celorlalte popoare cu cari ne învecinăm.

Sunt fericit a face cunoscut că prefectura de Putna și primăria orașului Focșani s'au grăbit a ne răspunde, în modul cel mai favorabil, pro-

adunrilor acestei societăți și tot aici și-a publicat recenziile și piesele sale pentru teatru.

Dupăce încă pela 1880 a strămutat redacția la Oradea mare, la 40 de ani, în 9 Iunie 1904, înconjurat de iubii săi și de reprezentanții întregului neam românesc a adus mulțămintă lui Dumnezeu, că l-a ajutat, să suporte atîta vreme truda vieții de redactor lucrînd fără preget la înaintarea noastră culturală. Adănc emoționat a trebuit să șadă în scaunul străbunului său episcop Samuil Vulcan și cucernică rugăciune a trebuit să fie rugăciunea, ce a simțit-o el atunci în inima sa bună. Serbarea aranjată atunci de despărțămîntul zădărn al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român în onoarea jubiliantului a fost un adevărat eveniment cultural. Venit au români din toate patru unghiurile și l-au adus pîncoșul recunoștinței lor; au venit reprezentanții societăților literare și culturale românești în frunte cu Academia Română, reprezentanții presei române, curul, delegați din Paris, din Cernăuți și din Viena, fecioarele române și au preamărit toți și toate munca desinteresată a jubiliantului înduioșat și au adus cununii părului albit în muncă cinstită. A fost aceasta o sărbătoare, care se avântă mai sus de cultul personal, a fost manifestarea instinctului de trăinicie al unui popor, care ține să se afirme și care respătește cu toată căldura dragostei sale pe acela cari muncesc pentru înaintarea lui. El însuși a zis-o. Și a continuat: »ziua de astăzi este o zi de sărbătoare a limbii, literaturii și culturii românești, sfântă treime, căreia mă închin cu evlavie și căreia l-am dedicat toată viața mea... M'aș sculat dela masa mea de scris, unde timp de 40

punerii noastre și că delegatul nostru în localitate, d. N. Săveanu, e însuflețit de dorul de a face ast-fel ca pregătirea locală să fie olt mai desăvîrșită.

Cu înțeperea anului 1909 se va publica programul general al congresului, iar ordinea de zi, se va face cunoscută ca și alte detalii, cel mai întâiat la 15 Maiu a. v., pînă cînd așteptăm sosirea adeziunilor și anunțarea lucrărilor ce urmează a se comunica.

Români! Dați sprijinul vostru unei fapte românești.

Președinte, P. Poni.

Secretar general, dr. C. I. Istrati.

Din România.

Pentru frați. Un grup de români transilvăneni s'au întrunit aseară la institutul Ciociu și Popș, unde au discutat asupra situației fraților din Ardeal, precum și asupra mijloacelor de a li se veni în ajutor.

S'a hotărât înființarea unui club, care va purta numele de »Cercul românilor de peste munți« de-cizându-se totodată și formarea unui comitet care să organizeze boicotul mărfurilor austriace, în România.

La constituire, au participat numeroase persoane de distincțiune, pînre cari mai mulți profesori universitari și secundari.

Alegeri. Monitorul oficial publică decretul prin care Colegiul II electoral pentru deputați, din județul Ilfov este convocat a se întruni, în ziua de 21 Decembrie 1908, pentru a împlini, printr'o nouă alegere, cele trei vacanțe declarate în adunarea deputaților, în urma înestării din viață a d-ului Dr. Ion Radovici, și a numirii în funcțiuni salariate de stat a d-ilor Pompiliu Eliade și N. Coculescu.

Colegiul III de deputați din Romanuți este convocat tot pentru ziua de 21 Decembrie.

Bustul lui Ion Radovici. Secțiunile Camerei au primit în unanimitate propunerea de a se așeza bustul regretatului dr. Ion Radovici în incinta Camerei.

Serviciul navigației române. Statul român până azi a cheltuit suma de 150,444,033 fr., pentru a îmbunătăți calea navigabilă pe Dunăre, dela Văreiorova la Sulina.

Iată numărul de vapoare și de aparate, pe care-l are serviciul hidrografic danubian:

de ani și mai bine am țesut atâtea vise frumoase — a zis plin de emoțiune. — Patruzeci de ani!

Un interval scurt acesta în viața unui popor, o veșnicie în a unui individ. Dar când cineva petrece timpul acesta în muncă continuă, stăruind pentru un ideal, a cărui figură li aurește tot momentul, lucrînd pentru un scop mare, ale cărui succese li întăresc puterile istovite, luptînd cuprins de farmecul unui bold ceresc, care nelncetat îl produce nouă și nouă iluzuni, anii trec repede și timpul de 40 de ani ne pare scurt. Parcă a fost numai ieri, când în avântul juvenil am înființat revista »Familia«. Idee destul de îndrăznești... și totuși am culezate. A culezat și în sfârșit și a văzut visul cu ochii. Căci, într'adevăr, ce respăță a muncii oneste e mai frumoasă aici în lume, decât aceea, că în inima ta și în gândul tău curat simțești o liniște și o mângăiere sărbătorească, o cântare și o rugăciune, la care ia parte un neam întreg!

S'au sfârșit sărbările și el s'a pus la lucru, dar deja în anul al doilea se simte bătrîn și nu mai poate continuă munca grea ca în alte vremuri. Și cu părere de rău își ia ramas bun dela redacție, dela cetitorii »Familiei«, dela momentele unorii dulci și mângăietoare, altădată dureroase și pline de desamăgiri ale publicistului. Atunci a încetat »Familia«. În 31 Decembrie st. v. 1906.

Vulcan n'a scris numai pentru clasa inteligentă ci și pentru popor. Dupăce s'au împlinit 10 ani dela ivirea »Familiei«, începe redactarea foii pentru popor: »Sezatoarea«, care asemenea a fost primită cu multă însuflețire — se înțelege într'un cerc mai restrâns. Și »pentruca poporul

5 vapoare cu pompe, dintre cari „Ialomița“ a costat 209,393 fr.; 9 remorcare dintre care cel cu mai multă forță „Dunărea“ a costat 125 de mii fr.; 5 pontoane o macara mare de o putere de 25 tone, 11 șlepuri, 2 bărci de fier, un aparat pentru sondagii, un aparat de scufandru.

În afară de aceste, serviciul hydraulic a mai comandat un vapor cu pompe de o forță de 600 metri cubi pe oră, trei șalupe, din cari 2 de o forță de 70 cai puteri și una de 40 cai putere, cari sunt deja gata și o macara plutitoare de o forță de 50 de tone.

Dela societatea femeilor române. D-nul Mehedintza deschisă Sămbătă conferințele societății femeilor române. Subiectul conferinței a fost „arta de a călători“. Iată în scurt ideile conducătoare:

Obiceiul de a călători e o serioasă pornire de cultură. El s'a dezvoltat mai ales atunci când oamenii și-au dat seamă de frumusețea pământului și că el este vrednic de admirat.

A trebuit să treacă multă vreme până la concepția frumosului naturii și semnalul l'a dat nemuritorul Jean Jacques Rousseau.

În descrierile lui se vede un delir de entuziasm pentru natură și poate n'au fost pagini mai sublim scrise. În urmă romantismul înalță imnuri de admirație naturii. A trebuit să vie geografii cari, alături de scopul științific, să ne descopere adevăratele frumuseți ale naturii, plăcerea de a vedea pământul, și să ne arate natura în toată splendoarea și în toată varietatea ei. În afară însă de plăcerile estetice, avem și mulțumirea intelectuală prin interesul, pe care ni-l dezvoltă aceste călătorii. Interesul cultural s'a dezvoltat în strânsă legătură cu plăcerea estetică, și cu atât aceasta va fi mai mare, cu cât și cel care călătorește își va da bine seamă de toate faptele încununătoare. De aci se vede că e călătorie și călătorie, și că ea este o artă.

Unii prin firea lor sunt călători. Rousseau instinctiv era atras de frumusețile naturii și putea să le pătrundă taina.

Goethe în „Italienische Reise“ dă dovadă de același spirit superior în călătoriile lui.

Aceștia prin firea și prin puterea lor sufletescă superioară s'au putut ridica la o înălțime, pe cari noi nu o vom atinge. De aci nevoia că pentru noi se impune o pregătire științifică serioasă și cea mai bună disciplină în științele naturii, fără de cari nu putem spune că am făcut o călătorie, în adevăratul înțeles al cuvântului.

român să sibă de cetit“, s'a hotărât, ca din când în când să deie la lumină câte o cârtică scrisă în limba și după priceperea lui — idee, care nici astăzi nu e deplin realizată. Vulcan a și început publicarea cu „Goronnul lui Horia“, dar n'a izbutit.

Că pe terenul acesta n'a obținut un succes mai mare, noi n'avem să ne mirăm, pentru că mare și puternică trebuie să fie lumina, care vrea să străbată prin masa poporului. Nu un om cu atâtea alte ocupațiuni ca I. Vulcan și nu cu mijloace și împrejurări atât de nefavorabile, are să pășască spre scopul acesta, ci multe forțe, multe brațe de fier și multă jertfă are să se aducă, până ce întunerecul de veacuri se va risipi și până ce lumină cât de slabă va pătrunde și în șirul celor oropșiți de vremuri. Vulcan a voit însă să facă ceva și în acest ram, pentru că a fost și el un om al vremii, când scriau băieții lui Eliad de toate și pentru toți. E drept, că Vulcan a scris numai pentru beletristică, dar aceasta a cultivat o în toate ramurile ei, iar acum a voit să înceapă o a doua literatură, pentru popor, — că așa-i treaba la români.

Și ce e mai mult, tot el a fost și „Gura-Satului“. S'a făcut scriitor umoristic și satiric atunci, când — după mărturisirea unui coetan — aceasta

Se impune și la noi asemenea călătorii prin țara noastră, mai ales că în tineretul nostru se observă aceste năzuinți.

Criza orientală.

Garibaldi Ricciotti asupra războiului.

Corespondentul ziarului »Vita« a obținut dela Garibaldi Ricciotti declarațiile dela vale:

— De-alungul fruntariilor sârbo-bosniene dacă încă n'a izbucnit războiul, pricina e numai că anutimpul iernii nu îngăduie războiul. Dacă însă Serbia și Muntenegru se vor întoarce dela conferință cu mâna goală, atunci primăvara ne va aduce războiul cu siguranță și atunci fără îndoială: în tabăra sârbească vor fi destule *cămăși roșii*. Decumva Serbia și Muntenegru vor reuși să strâmtoreze Austro-Ungaria, nu se va face aceasta fără concursul italienilor, — eu însă cred că până la primăvară diplomația va împacă lucrurile și se va preveni războiul.

Nemulțumiri în Serbia contra Muntenegrului.

»Vossische Zeitung« primește o telegramă din Belgrad în care se spune că în cercurile politice și ale bursei de acolo nu se ascunde nemulțumirea contra Muntenegrului pe care-l acuză că ar fi trădat pactul secret încheiat în Serbia și Muntenegru.

Vești din Turcia.

Pentru solemnitatea deschiderii parlamentului s'au expediat 150 de invitații. Au fost invitați toți reprezentanții puterilor streine, precum și 28 de ziariști. Deputații se vor înfățișa în haină de salon, fesul e obligator. După mesajul de tron se vor trage 120 de tunuri, așezate în 6 puncte principale ale orașului. Babuitul de tunuri se va repeta la restimpuri dese până la orele 5 după-ameazi. Sultantul verosimil va merge la parlament cu iahtul, trecând peste Bosfor. Intre cele dintâi proiecte ce se vor prezenta camerei va fi și proiectul despre restituirea celor 16 milioane de funți, plătiți sultanului. În scopul acesta minis-

n'o făcea din profesie ci văzând necesitatea unui astfel de scriitor. N'a lucrat însă fără succes. El a satirizat scâderile din viața publică, poeziile de ocazie pe cari cu o ironie fină li învață, ce să facă, ce să scrie, ce să poată trăi bine, pe cei răi, fără inimă și fără voință. De altoum spiritul lui satiric vede mai bine din „Ude dai și unde creapă“, care se referă la teatru, la lipsa de actori; unde zice: E drept, că pentru rolurile de constanți, perseveranți avem prea puțini, însă pentru cele de intriganți, târâtori, făcarnici, lași, ipocriți avem o mulțime. Aceștia apoi își joacă de minune bine orice rol — numai să aibă un sufler bun. Ba încă și un balet am putea aranja, căci avem destui, cari știu să joace după tact și porunceală precum le fluiere alții“. Dacă ar întreba cineva de piese? O, câte tragedii și comedii avem noi în viața publică! La Brașov s'ar putea juca d. e. „Monumentul lui Andreiu Mureșan sau Focul de paie“ la Făgăraș „Pasivitatea dela Miercurea“ tradusă în limbaj făgărășan sau Cum poate să cadă Bariș prin ajutorul Românilor“, la Sibiu „Fiere possem sed javare nou“, la Blaj s'ar putea juca două de-odată, una „Nu se poate congres“, alta „Să trimitem pe preparanzi la Deva“, la Gherla „Doamne mântuiește-ne de cel rău“, la Lugoj „Mitra pentru corteșitură la sfârșit cu tragicul

trul de finanțe va pune eventual sechestru pe domniile de coroană.

»Jeni Gazetta« primește dela corespondentul său din Budapesta informația, că parlamentul ungar va trimite parlamentului turc telegrafic călduroase urări de bine.

Salutul parlamentului englez.

Se anunță din Londra: Peste 350 de membrii ai camerei deputaților din Anglia între ei primul ministru Asquith, ministru de externe Grey, șeful conservatorilor Balfour și mulți alți bărbați politici de nume vor remite, prin ambasadorul englez, o scrisoare de felicitare vătă cu iscălituri, în care cel mai vechiu parlament din lume salută pe cel mai tînăr între parlamente cu prilejul inaugurării sale și-i dorește o eră de mărire îndelungată întru prosperarea imperiului otoman.

Mișcarea culturală.

Conferințele Asociației (Sibiu).

Duminecă în 13 Dec. n. am asistat la cea dintâi conferință a Asociației, ținută de unul dintre secretari, de dl Octavian C. Tăslăuanu.

Subiectul, ce d-sea și-a ales, a fost dintre cele mai actuale și de mare interes. Dl Tăslăuanu vorbit despre viața și activitatea lui Tolstoi, reșind, ca în cadrele strimale ale unei conferințe să ne înfățișeze limpede personalitatea marei artist și cugetător.

Ne-a lăsat să urmărim rând pe rând copilăria, adolescența și tinerețea lui Tolstoi oprindu-se la evenimentele cele mai interesante din viața lui. Ne-a povestit pe scurt și totuși lămurit subiectele romanelor „Război și pace“ și „Anna Karolina“. Ne-a arătat prin ce abucimări și frământări sufletești a trecut până oădă ajuns la quiescența filozofiei lui cuprinsă în precepta morală: „Nu răsplăti răul cu rău!“ și „iubește și desproștele“.

Publicul a urmărit pe conferențiar cu atenție nea încordată și cu vădit interes mai bine de o ceas.

Se pare că dl Tăslăuanu, după cum am înțeles din introducere, a voit să aducă în chip foarte discret, un prinos de recunoștință, celui care alături de Björnson, a luat apărarea intereselor naționalităților în fața străinătății.

cântec: Perirea ta din tine Izraile“. D'apoi tragediile și comediile din viața socială! Și atunci fiecare cuvânt al lui era un ghimpe, care pe mulți li durea.

Ce a făcut Vulcan în poezii și scrieri mai mici a făcut și în romane și romane. Subiectul acestuia e luat totdeauna din viața noastră socială și culturală și toate sunt stăpânite de idei moralizatoare. Doară nici nu s'ar putea altcum. Sibiu bogat, curgător și plin de expresiuni frumoase — proprii indeosebi autorului — de multe ori la un avânt oratoric. Narațiunea lui totdeauna interesantă, oarecum romantică și în pasajul scrii în moment de inspirație par'că vezi, cum autoul cu suflet bun, sufletul propriu și-l împarte altora; nu cu mintea, ci cu inima vorbește și simț cum vrea să și-le spună toate-toate, să le știe și tu, să-ți inspire duhul credinței lui în triumful unei idei mari. Are descrieri plastice, umor și simț tiră pline de spirit și dialoguri binemeritate. În general se poate zice, că în proză e cu mult mai mare decât în poezie; e mai liber, deși câteodată stăgaci.

Drept exemplu de stil voi cită câteva șire de »Collbă și palat« din volumul de romane: Dela sate. Ionel își caută mireasa pierdută, Florica

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depositor de parfumerii, instrumente medicale, materii de bandaj, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; ciaturi, lichori, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut

teatrului său de păpuși. Toți copiii de acolo cunosc teatrul lui Schmid.

Are vre-o 50 de comedii pentru copii, alcătuite de contele Pössi și de alții. Sunt nu mai puțin de 1000 de actori și de actrițe de lemn, cari nu cer plată, nici beneficii și nici grevă nu fac. Se mulțumesc cu purtatul. Pe lângă păpuși însă se află și destui inși cari trag sforile, așează scenele, etc.

Cemediile sunt din lumea basmelor copilărești: Kasperl (un fel de Pepelea), băiețușul Münchenu-lui, Gretel, Fulg de nea, Liza gănsărească, dracul, Vrăjitorul, etc.

Serbarea jubilară s'a făcut în sala cea mare a primăriei vechi. Au fost coruri și danțuri de copii, cuvântări, reprezentații de gală, etc.

— **Alegere.** Din Ecica-Română ni-se telegrafiază că Duminecă a fost acolo alegerea de învățător. Majoritatea (156 voturi contra 113) a înfruntat-o foștul învățător suplinitor Ștefu. În comună e bucurie mare.

— **Congresul internațional pentru hotărârea unităților electrice,** care s'a ținut la Londra, cu delegați ai 22 de țări, a luat următoarele hotărâri:

„Ohmul“ e rezistența ce face la trecerea unui curent hotărât și neschimbat o coloană de mercur, la 0°, având o secțiune neschimbată, masă de 14.4521 gr. și înălțime de 166 300 cm. „Ampere“ se va numi intensitatea unui curent neschimbat, care, trecând printr'o soluție de nitrat de argint, face depozit de 0.001118 gr. de argint pe secundă.

Pe de altă parte specialiștii vor să dea numele de „Kelvin“ după William Tompson, lord Kelvin, unității numită acum kilowattoară, măsura răspunzătoare la consumul de 1000 de kilowattți timp de un ceas.

— Prin efectul miraculos al cremel „Aranka de Mintschek“, orice damă se face frumoasă ca în basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în care loare roza 2 coroane. Săpun «Aranka» 70 fileri rășă de spălat «Aranka» 1 cor., pudră «Aranka» 1 cor., țară 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr «Aranka». 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încăruntă părul să folosească regenera torul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabrica torul: laboratorul chimic Mintsek Gőza. Kecskemét.

Ultime informațiuni.

Trei procese noi contra „Tribunei“.

— Perchiziție domiciliară. —

Azi la ora 5 s'a prezentat în redacția noastră ofițerul de poliție Dr. Mikes însoțit de dedectivul Horvath și prezentându-ne o hârtie dela parchetul din Oradea-mare ni-a adus la cunoștință că parchetul ni-a intentat *trei procese noi* și anume pentru articolul »Ce ne-asteaptă« din Nr. 189 al „Tribunei“, pentru articolul »Prin Calvar« din Nr. 189 al „Tribunei“ și pentru »Die Freiheit in Ungarn« o foaie volantă tipărită în nemțește, care era traducerea Calvarului Nr. III. (statistica proceselor de presă) și a fost distribuită la Berlin în congresul internațional de presă.

În redacție se aflau dnii redactori: Ioan Russu-Șirianu, Sever Bocu, Ioan Montani și Constantin Savu redactorul responsabil.

Di Constantin Savu neavând manuscrisele, funcționarii politici au purces la perchiziționare. Au răscolit toate pupitrele, coșurile și cărțile redacției, administrației și tipografiei,

dar după o muncă zădarnică de două ceasuri s'au oprit, mulțămindu-se cu un proces verbal în care constată că osteneala le-a rămas fără rezultat.

Procesul verbal a fost iscălit de toți cei de față.

Înainte numai până ce se va umplea odată cupa.

Din cameră.

— Prin telefon. —

Budapesta, 15 Decembrie.

Sesiunea s'a mai prelungit cu o zi. Ședința o deschide președintele Jusih, la orele 10.

La începutul ședinții camera hotărăște, ca în senzul propunerii de ieri a contelui Batthyány, proiectul prezentat de Bozóky referitor la înființarea de urgență a băncii ungare, să se dea spre anchetare comisiei băncii.

Vorbește Polónyi polemizând cu vorbirea de ieri a ministrului Wekerle. Spune că discursul de apărare a lui Wekerle a fost o înălțare de minciuni măestrite. Oratorul e în poziție a dovedi cu acte desvăirile sale de alături. Se provoacă la ministrul Apponyi, care și el a fost prezent la negocierile din 1906, și el cunoscător stăruințele multe ale oratorului. Atunci nici pomenire nu s'a făcut de concesiile naționale în cele militare, și Wekerle cu acții săi erau gata să adopteze urcarea contingentului de recruci fără să stărnească pretențiuni naționale. În ce privește reforma electorală, la încheierea pactului, toți erau de acord pentru stilizarea: sufrag universal, egal și secret. Oratorul arată din nou marile abateri dela programul din 1906.

Atinge chestiunea anexării Bosnei și Herțegovinei. În urma referințelor geografice acestea numai la Ungaria vor putea fi încorporate. Accentuează fictivitatea drepturilor istorice ale ungarilor cu privire la Bosnia.

Răspunde Apponyi. Vorbirea lui Polónyi tinde să — turbure armonia dintre membri guvernului, vor fi însă solidari și nu se vor speria de avărcolirile lui Polónyi. Recunoaște că Polónyi are mari merite în jurul încheierii pactului, Wekerle însă nu-i este dator cu nici o recunoștință. Guvernul va purcede înainte pe calea apucată, zornid spre idealul statului național unitar.

După sporovăiala contelui Apponyi ședința se ridică.

Economie.

Expoziția »Reuniunii rom. agricole sibiene«

Activitatea binefăcătoare a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« e cunoscută în cele mai largi cercuri. Înființată înainte cu 20 ani, ea a îmbrățișat dela începutul activității sale aproape toți ramii economici. În acest timp, ca puține alte așezăminte ale noastre, ea a cutrierat în lungul și latul comitatului Sibiu, aproape toate comunele noastre mai de seamă, și mai că nu e comună, în care sa nu fi lăsat după sine lucrări folositoare și dănuitoare. Cred a fi de folos să ne dăm seamă despre ce și cum să iucreză la acest așezământ, mai ales acum, când chestiunile economice par a preocupă mai mult ca oricând pe o seamă din ai noștri. Dintre lucrările mai de căpetenie ale reuniunii noastre se remarcă expozițiile diferite și sistematice, ce ea le aranjază an de an.

Bine organizate și înțelepțește conduse, expozițiile reuniunii noastre au avut în totdeauna buna reușită. Economii noștri întâmpină pornirile bune ale cărmacilor reuniunii cu multă încredere și cu multă bunăvoință. Acestea odată câștigate, nu vor lipsi nici roadele indispensabile, roade ce au de scop bunăstarea și înflorirea economiei noastre.

Pentru nobilitarea ratei viteilor de prăsilă, ea a aranjat 18 expoziții de vite de prăsilă împreună cu premii în bani. Acestea 18 expoziții s'au ținut în anul 1890 în Rășinari, în 1891 în Tilișca, în 1892 în Avrîg, în 1893 în Pianul rom., în 1894 în Sălște, în 1895 în Apoldul rom., în 1896 în Fofeldea, în 1897 în Boița, în 1898 în Sebeșul săs., în 1899 în Sibiu, în 1900 în Miercurea, în

1901 în Ilimbav, în 1903 în Racovița, în 1904 în Răhău, în 1905 în Veștem, în 1906 în Săcâdate, în 1907 în Săcâdate și în 1908 în Șura mare. Acestea expoziții s'au împărțit în total 3886 premii în bani.

Pentru a promovă cultura pe scară mai largă a poamelor de soliu ales și mai căutate pentru marele comerț, ea a aranjat până acum 5 expoziții de poame, struguri și derivatele lor. Anume, în 1894 în frunțașă comună Sălște, în 1898 în opidul Sebeșul-săsesc, în 1899 în opidul Sibiu, în 1905 în opidul Miercurea și în 1907 în frunțașă comună Avrîg. La asemenea expoziții, pe lângă discursurile instructive, ce s'au ținut despre cultura poamelor, s'au împart premii în bani și diplome de recunoștință.

Pentru a introduce îmbunătățiri în cultura lor de rasă, reuniunea a aranjat în 1903 în frunțașă comună Poiana o expoziție de oi de rasă, împreună și ea cu împărțire de premii în bani.

La 1902 reuniunea în frățească conlucrare harnică »Reuniune a sodalilor români din Sibiu« și la inițiativa acestora, aranjază prima expoziție cu obiecte din industria de casă (lucrul de femeiesc) și din industria profesională (lucrul săvârșite de meserlași). Anul 1902 face parte în istoria dezvoltării industriei noastre de casă. Albumurile reuniunii de cusături și țesături, modele originale și albumul litografat în color pentru cari reuniunea a adus mari jertfe, s'au păstra și răspândi podosbele naționale, dela înțelepciunii țarancel noastre.

La 1906, ea face un pas înainte, și își pune problema studiarea mai cu temel a referințelor de trai ale poporului muncitor, chemată a se delecta cu toți ramii economici, cari li asigură bunăstarea și înflorirea. Acest studiu reuniunea îl face pe calea expozițiilor de copii, cari în sine cunoașterea locuințelor, apoi alimențarea, curățenia, îmbrăcămintea, igiena, și ocuparea de tot soiul etc., și cari condiții nează puterea muncă și de viață a economului. Expoziția copiilor reuniunea a aranjat 3, și anume în 1907 în comuna Apoldul rom., în 1907 în comuna Ilimbav, iar în toamna anului de față în comuna Poiana. Resumând, reuniunea noastră a aranjat până în prezent 18 expoziții de copii, 1 de oi, 5 de poame, 1 din industria de casă și 3 de copii, sau în total 28 expoziții.

Victor Tordăpau

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Decembrie

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1908 (100 kg.)	25 70 - 25 75
Șăcară pe Aprilie	21 28 - 21 30
Cucuruz pe Mai	15 02 - 15 04
Ovăș pe Aprilie	17 66 - 17 68

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost:

Grâu nou

De Tisa	25 K. 55 - 26 K. 55
Din comitatul Albei	25 > 35 - 26 > 35
De Peste	25 > 45 - 26 > 45
Măntășenească	25 > 50 - 26 > 50
De Săcâdate	25 > 55 - 26 > 55
Șăcară	21 > 35 - 21 > 35
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16 > 45 - 16 > 45
» de cvalitatea II.	16 > 05 - 16 > 05
Ovăș de » I.	17 > 45 - 17 > 45
» » II.	17 > 05 - 17 > 05
Cucuruz	14 > 06 - 14 > 06

Poșta Administrației.

Anuța Danila, Chețe. Am primit 26 abon. restant până la 1 Nov. 1908.

Poșta Redacției.

Pompiliu Robesc, Roma. Toomai ieri a primit o epistolă, în care sollicitam ceva pentru eiun. Trimite cât mai iute.

Redactor responsabil Constantin Savu
Editor proprietar George Nichita

Un candidat de avocat

cu praxă

la aplicare pe lângă condițiuni favorabile
la cancelaria subscrisului.

Seini, 5 Noembrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinerváralja.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mii de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)

pentru domne și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceea ce era defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor.,
6 cor. pentru Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zenith, căci numai atunci e veritabil, dacă e provăzută cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:

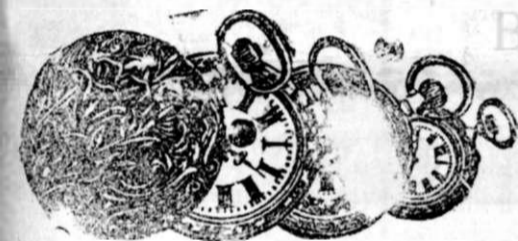
DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

Mare atelier special pentru reparat
ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR)
Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de
ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice

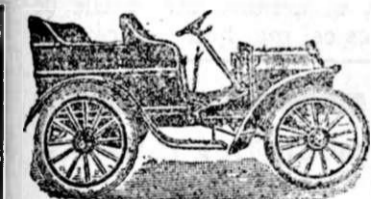
cu prețurile cele mai favorabile
pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân

Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

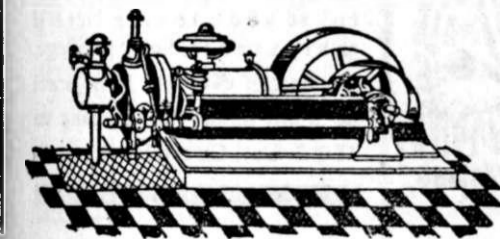
Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și
automobile.

Sibiu, Franziskanergasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau
cu ulei. Garantez întrebuințarea minimală de material și pre-
stație maximală. — Construesc motoare nouă de benzină
dela 2 la 6 HP. puterea cea mai ieftină pentru industrie și
agricultură, stabile sautransportabile. — Toate reparațiile atin-
gătoare de ramura mașin-
nelor să execută în mod
special și ieftin.

Cele mai bune referențe.
Prețurile ieftine.
Serviciu solid.
Fac reparații de automo-
bile și de biciclete.

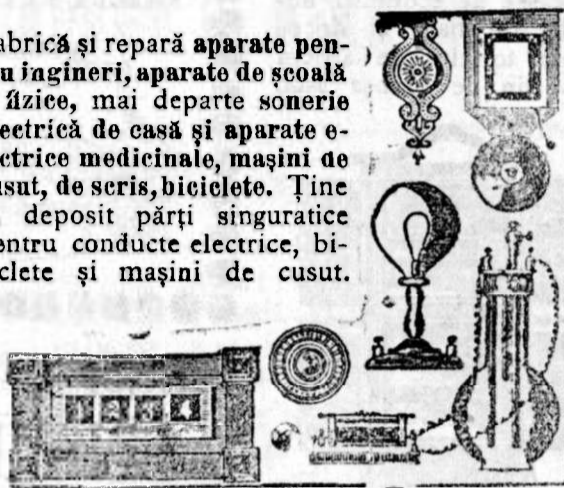

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pen-
tru ingineri, aparate de școală
și fizice, mai departe sonerie
electrică de casă și aparate e-
lectrice medicinale, mașini de
cusut, de scris, biciclete. Ține
în deposit părți singuratic
pentru conducte electrice, bi-
ciclete și mașini de cusut.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de fâlpi, fabricația proprie de partea
de sus a ghețelor, în asortimentul cel
mai mare, cu toată scumpetea se găsesc
cu prețurile cele mai ieftine
în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz u. 1

Distins cu diploma
de recunoștință
:: în anul 1904. ::

Catalogul ilu-
strat a prețu-
rilor gratuit.

Șuncă și salamă, carne
afumată, cârnaței, slănină
papricată și afumată

precum și alte

specialități de afumături

trimite cu prețuri moderate și prompt

THEIL JÓZSEF

fabrică de afumături
Mediaș (Medgyes).

Recomandat de ministerul de culte și Instrucție!

— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIM

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz

Animalele să se trimi-
tă cât se poate de
proaspete și nebe-
litate. Trebuie indicat
în ce formă să se în-
tâmpie prepararea;
mamiferelor mai
mari să li-se scoată
intestinele. — Pentru
impachetare soco-
tose numai cheltule-
le mele. —
Preparație îngrijită,
artistică, în formă
naturală, lucru
trainic, prețuri mo-
derate!

In atențiunea fabricantilor
și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.

BUDAPESTA, VIII Tömő utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării,

pentru ferestreale și mașini cu aburi
precum și 'n fabrici de spirt și de că-
rămidă, apaducte, pompe compresare,

montarea tipografiilor

tot asemenea transmisiuni și conducte
de ploaie. — Primesc reparații și
transporte de mașini.

Jambrik József

auritor, văpsitor

de bisețici, pregătitor de cadre (rame) aurite.

SEGHEIDIN.

(Szeged), strada Kelemen nr. 4.

PRIMEȘTE orice lucrări noi și reparații
de această branșă precum:
altare, amvoane, cruci, prapori (steaguri),
icoane și cadre (rame), precum și renova-
rea și văpsirea obiectelor bisericesti cu aurul
— cel mai bun care nu-și perde fața. —

— Preturi favorabile și
executare cu punctualitate. —

SIBIU
E. PUREGE

fabrică de casse de bani
Nagyszeben

Recomandă de asemenea practicele (mașini)

● **cupatoare de fert** ●

in toate versiunile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă. Atrage atențiunea on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

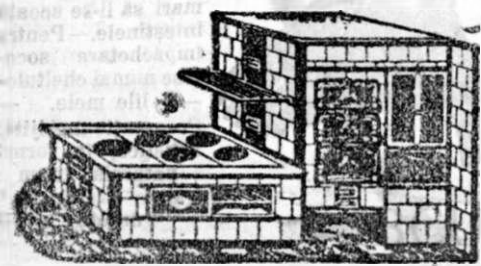
● **lăcătușerie, și construcție** ●

care-i cel mai mare din tot Sibiuul

și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primesc ori-ce-fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de fer, îngrădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri, uși de fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cismele și orice

● ● lucrări de fer și lucrări de bas-relief. ● ●

Trimit gratis și franco deci ziuni (proiecte de cheltueli) pentru casse de bani, mașini de fert (șparchert) etc.

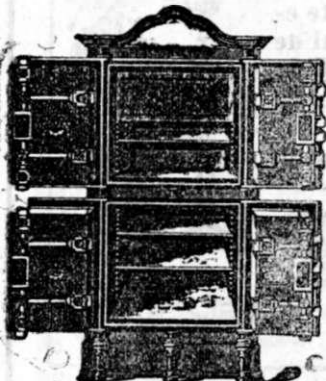
≡ **E. Purege** ≡
Sibiu, Schmidtgasse 19.

Recomandă fabricațiile sale proprii de

casse de bani

de orice mărime și construite din materialul cel mai bun și mai trainic.

Fabrică: dulapuri panoposite, încuitori-safe pentru casse de economii, dulapuri de bani și documente totfelul de articlii ce se țin de branșa asta.

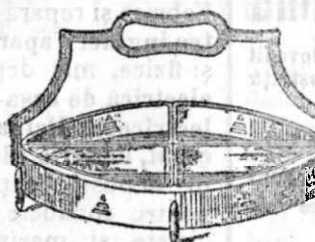
Prăvălie nouă de obiecte de argint de China!

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 9
— (fosta prăvălie de bijuterii a lui Nagy József). —

Aduo la cunoștința on. public, că am deschis o

prăvălie de obiecte de argint de China

corespunzătoare cerințelor timpului modern. Țin un mare deposit permanent de tacamuri, tave, jardiniere, cabare, oșuri și tot felul de obiecte de lux fasonul cel mai modern. Țin mare deposit din obiectele de Bernsdorf și Szandrick, tot asemenea obiecte optice. Solicit part. on. public, Cu grație

Feuerstein Herman

în Cluj (Kolozsvár)
Mátyás-Király-tér nrul 9.

— Prețuri solide. —
Preț-curent gratis și frec.
Comandele în provincie se săvârșesc prompt și solid.

Schuller Gașpar, neguțator de b
PÉCS

E mai presus de orice concurență prin magazinul său bine asortat potrivit cerințelor timpului. Face din materialul cel mai bun

butoaie de vin de bere și de spirt, putini și căzi cu prețul cel mai favorabil. Depozit permanent în butoaie gata.

La chemare se duce oriunde.

Prima fabrică de mașini agricole și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sătmár.

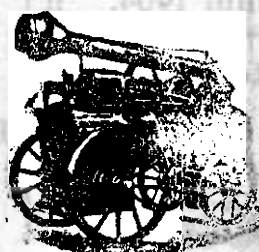
SZATMÁR strada Teleky 8.

Șeful firmei **PROBST MÁTYÁS**

Primește: instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,

sfredelirea de fâșii arteriane, conducturi de apă și pompe de apă de orice sistem, aparate pentru uscatul nutrețului, reparații de automobile și de motoare cu benzină și orice lucrări atingătoare de această branșă cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu aburi și de pompe.

TRISKA J.

Primul depozit de piane din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nrul 10

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și din străinătate precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repare repede, prompt și eficient cu mijloace moderne.

Pianuri cu chitrală lefite.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : Debreczen : : farmacia : :
clat. : : «Arany egyszaru»

Numai există reumă!

Cine voește să scape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Hajdusági Bajuszpor.

MUSTAȚA E FRUMOASA dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materii neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 30 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Medicament pentru văpsirea părului.
In culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să albi calousea cu o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și se ruboare 4 cor.